

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR CETVELİ.....	XIX
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM TEMEL KAVRAMLAR VE BAĞLI ŞİRKETİN ŞİRKETLER TOPLULUĞUNDAKİ YERİ

A. ŞİRKETLER TOPLULUĞUNA İLİŞKİN TEMEL KAVRAMLAR...5	
1. BAĞLI ŞİRKET	5
2. HÂKİM ŞİRKET	10
3. ŞİRKETLER TOPLULUĞU	13
B. BAĞLI ŞİRKETİN ŞİRKETLER TOPLULUĞUNDAKİ YERİ	14
1. ŞİRKETLER TOPLULUĞUNDA KİŞİ UNSURU.....	14
a. Topluluğa Mensup Olabilecek Şirket Türleri	14
b. Topluluğa Mensup Şirket Sayısı	17
c. Karşılıklı İştirak Durumunda Hâkim Şirket ve Bağlı Şirket.....	21
2. ŞİRKETLER TOPLULUĞUNDA HÂKİMİYET UNSURU	26
a. Hâkimiyet Tanımı	26
b. Hâkimiyet Türleri.....	30
i. Kapsamına Göre: Tam Hâkimiyet ve Kısmi (Âdi) Hâkimiyet	31
ii. Kurulma Şekline Göre: Doğrudan Hâkimiyet ve Dolaylı Hâkimiyet	34
iii. Hâkim Şirket Sayısına Göre: Tek Başına Hâkimiyet ve Birlikte (Ortak) Hâkimiyet	35

iv. Hâkimiyet Sağlayan Araca Göre: Pay Sahipliği Yoluyla Hâkimiyet ve Sözleşmesel Hâkimiyet.....	39
c. Hâkimiyet (Kontrol) Araçları.....	39
i. Pay Sahipliği Yoluyla Hâkimiyet.....	41
a) Oy Haklarının Çoğunluğu Yoluyla Hâkimiyet.....	41
b) Şirket Sözleşmesi Uyarınca Yönetim Organında Karar Alabilecek Çoğunluğu Oluşturan Sayıda Üyenin Seçimini Sağlama Hakkına Sahip Olma Yoluyla Hâkimiyet.....	44
c) Oy Sözleşmeleri Yoluyla Hâkimiyet	46
d) Pay Çoğunluğu Yoluyla veya Şirketi Yönetecek Miktarda Paya Sahip Olma Yoluyla Hâkimiyet	48
ii. Hâkimiyet Sözleşmesi Yoluyla Hâkimiyet.....	50
iii. Diğer Yollarla Hâkimiyet.....	53
iv. Hâkimiyet Araçlarının Çakışması Hâli	57
d. TTK Kapsamındaki Hâkimiyet Tanımının Çeşitli Mevzuattaki Kontrol Tanımlarıyla Karşılaştırılması.....	61
i. Rekabet Hukukunda Kontrol Kavramı.....	62
ii. Türk Muhasebe Standartlarında Kontrol Kavramı.....	66
iii. Sermaye Piyasası Hukukunda Kontrol Kavramı.....	68
iv. Bankacılık Hukukunda Kontrol Kavramı.....	69
v. Karşılaştırmalı Hukuk Bakımından Kontrol Kavramı	70
C. BAĞLI ŞİRKETİN BENZER MÜESSESELERLE KARŞILAŞTIRILMASI.....	73
1. BAĞLI ŞİRKET - İŞTİRAK	73
2. BAĞLI ŞİRKET - ŞUBE.....	74
3. BAĞLI ŞİRKET - ORTAK GİRİŞİM ŞİRKETİ.....	78

İKİNCİ BÖLÜM
BAĞLI ŞİRKET YÖNETİM KURULU
ÜYELERİNİN TABİ OLDUKLARI
YÜKÜMLÜLÜKLER VE YASAKLAR

A. TOPLULUK HUKUKUNDAN KAYNAKLANAN YÜKÜMLÜLÜKLER.....	82
1. BAĞLILIK RAPORU HAZIRLAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	82
2. HÂKİMİYET RAPORU HAZIRLANMASI İÇİN GEREKEN BİLGİ VE BELGELERİ HÂKİM ŞİRKETE İBRAZ YÜKÜMLÜLÜĞÜ	91
B. GENEL HÜKÜMLERDEN KAYNAKLANAN YÜKÜMLÜLÜKLER VE YASAKLAR	96
1. TOPLULUK HUKUKUNDA ESNETİLEN YÜKÜMLÜLÜKLER VE YASAKLAR	96
a. Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sadakat (Bağlılık) Yükümlülüğü.....	96
i. Genel Olarak Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Sadakat Yükümlülüğü.....	96
ii. Şirket Menfaati ve Topluluk Menfaati Kavramları.....	98
iii. Tam Hâkimiyet Hâlinde Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Sadakat Yükümlülüğü.....	101
iv. Kısmi Hâkimiyet Hâlinde Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Sadakat Yükümlülüğü	104
b. Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Özen Yükümlülüğü	105
i. Genel Olarak Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Özen Yükümlülüğü.....	105
ii. Tedbirli Yönetici Ölçütü ve İş İnsanı Kararı İlkesi.....	107
iii. İş İnsanı Kararı İlkesinin Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyesi Lehine Uygulanması.....	113
iv. Tam Hâkimiyet Hâlinde Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Özen Yükümlülüğü.....	114

v.	Kısmi Hâkimiyet Hâlinde Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Özen Yükümlülüğü.....	115
vi.	Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Özen Yükümlülüğünün Konu Bakımından Kapsamının Genişlemesi	117
c.	Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Eşit Davranma Yükümlülüğü.....	121
i.	Genel Olarak Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Eşit Davranma Yükümlülüğü.....	121
ii.	Kısmi Hâkimiyet Hâlinde Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Eşit Davranma Yükümlülüğü.....	122
d.	Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Görevlerini Aslen Yerine Getirme Yükümlülüğü.....	127
i.	Genel Olarak Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Görevlerini Aslen Yerine Getirme Yükümlülüğü	127
ii.	Tam ve Kısmi Hâkimiyet Hâlinde Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Görevlerini Aslen Yerine Getirme Yükümlülüğü	127
e.	Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Müzakereye Katılma Yasağı.....	129
i.	Genel Olarak Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Müzakereye Katılma Yasağı	129
ii.	Müzakereye Katılma Yasağına Aykırılığın Yaptırımı	131
iii.	Tam ve Kısmi Hâkimiyet Hâlinde Müzakereye Katılma Yasağı.....	132
f.	Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Rekabet Yasağı.....	135
i.	Genel Olarak Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Rekabet Yasağı.....	135
ii.	Rekabet Yasağının Konu Bakımından Kapsamı.....	136
iii.	Rekabet Yasağının Kaldırılmasına İzin Verilmesi	138
iv.	Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyesi Bakımından Rekabet Yasağına Aykırılık Oluşturabilecek Durumlar...	140

a) Topluluk Şirketinin Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyesi Olması	140
b) Çoklu Yönetim Kurulu Üyeliği.....	142
v. Rekabet Yasağına Aykırılığın Yaptırımı.....	144
g. Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Şirkette İşlem Yapma Yasağı	147
i. Genel Olarak Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Şirkette İşlem Yapma Yasağı.....	147
ii. Şirkette İşlem Yapma Yasağının Kaldırılmasına İzin Verilmesi.....	148
iii. Şirkette İşlem Yapma Yasağına Aykırılığın Yaptırımı.....	149
iv. Tam ve Kısmi Hâkimiyet Hâlinde Şirkette İşlem Yapma Yasağı	149
2. YÖNETİM KURULU ÜYESİNİN AYNI ZAMANDA TOPLULUK ŞİRKETİ OLMASI DURUMUNDA ÖZELLİK ARZ EDEN YASAKLAR.....	151
a. Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyesinin Şirkete Borçlanma Yasağı	152
i. Genel Olarak Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Şirkete Borçlanma Yasağı	152
ii. Şirkete Borçlanma Yasağına Aykırılığın Yaptırımı	153
iii. Tam ve Kısmi Hâkimiyet Hâlinde Şirkete Borçlanma Yasağı	155

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BAĞLI ŞİRKET YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN HUKUKİ SORUMLULUĞU

A. KISMİ HÂKİMİYET HALİNDE BAĞLI ŞİRKET YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SORUMLULUĞU.....	162
1. GENEL OLARAK.....	162
2. SORUMLULUĞUN UNSURLARI	164

a.	Hukuka Aykırılık	165
i.	Bağlı Şirketin Menfaatine Aykırı Yönlendirmeye İstinaden Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Tarafından Bir İş veya İşlemin Gerçekleştirilmesi.....	165
ii.	Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Tarafından Gerçekleştirilen İşlemin, Menkul Kıymet Çıkartılması Kararı, Kayıtlı Sermaye Sisteminde Sermaye Artırılması Kararı vb. Nitelikte Olmaması Gerekliliği	175
iii.	Hukuka Aykırılığı Ortadan Kaldıran Sebep Olarak Denkleştirme.....	176
b.	Kusur.....	183
c.	Zarar.....	189
i.	Kayıp ve Zarar Kavramlarının Farkları.....	189
ii.	Zararın Kapsamı	191
d.	İllyet Bağı	200
B.	TAM HÂKİMİYET HALİNDE BAĞLI ŞİRKET YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SORUMLULUĞU.....	202
1.	GENEL OLARAK.....	202
2.	HÂKİM ŞİRKETİN TALİMAT VERME YETKİSİ	203
a.	Talimatın Topluluğun Belirlenmiş ve Somut Politikalarının Gereği Olması Şartı.....	204
b.	Talimatın Bağlı Şirketin Ekonomik Olarak Mahvına Yol Açmayacak Nitelikte Olması Şartı	206
c.	Bağlı Şirket Yönetim Kurulunun Talimata Uyma Yükümlülüğü	207
3.	SORUMLULUĞUN UNSURLARI	209
a.	Hukuka Aykırılık	209
i.	Bağlı Şirket Menfaatine Aykırı ve Yasak Olmayan Talimata İstinaden Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Tarafından Bir İş veya İşlemin Gerçekleştirilmesi	209

ii. Bağlı Şirket Menfaatine Aykırı ve Yasak Talimata İstinaden Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Tarafından Bir İş veya İşlemin Gerçekleştirilmesi.....	213
b. Kusur.....	217
c. Zarar.....	219
d. İlliyet Bağı.....	220
C. HAKLI SEBEBİ BULUNMAYAN ÖNEMLİ NİTELİKTE KARARLAR ALINMASI HALİNDE BAĞLI ŞİRKET YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SORUMLULUĞU	220
1. GENEL OLARAK.....	220
2. SORUMLULUĞUN UNSURLARI	223
a. Hukuka Aykırılık.....	223
i. Genel Kurul Tarafından Alınan Önemli Nitelikteki Kararları İcra Etme.....	223
ii. Yönetim Kurulunda Önemli Nitelikte Kararlar Alma ve Bu Kararları İcra Etme.....	231
b. Kusur.....	232
c. Zarar.....	234
d. İlliyet Bağı.....	236

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
BAĞLI ŞİRKET YÖNETİM KURULU
ÜYELERİ ALEYHİNE AÇILACAK
SORUMLULUK DAVASINDA USÛL

A. DAVANIN TARAFLARI.....	239
1. DAVACI.....	239
a. Bağlı Şirket.....	239
b. Bağlı Şirket Pay Sahipleri	244
c. Bağlı Şirket Alacaklıları	247
2. DAVALI.....	249

B. SORUMLULUK DAVASINDA TESELSÜL	251
C. DAVA ŞARTI OLARAK DENKLEŞTİRME SÜRESİNİN BEKLENMESİ GEREKLİLİĞİ	255
D. ZARAR GÖRENİN RIZASI VE HAKKIN KÖTÜYE KULLANIMI YASAĞI.....	259
E. BAĞLI ŞİRKET YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SORUMLULUĞUNUN HÂKİM ŞİRKET TARAFINDAN ÜSTLENİLMESİ.....	261
F. İBRANIN SORUMLULUK DAVASINA ETKİSİ.....	263
1. YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN İBRASI.....	264
2. İBRA KARARININ KAPSAMI	267
3. İBRA KARARINDA OYDAN YOKSUNLUK.....	269
4. İBRA KARARININ HÂKİM ŞİRKETİN VE HÂKİM ŞİRKETİN YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SORUMLULUĞUNA ETKİSİ	272
5. İBRA DAVALARI.....	273
G. SORUMLULUK DAVASINDA TEMERRÜT FAİZİ TALEBİ.....	274
H. KÖTÜ NİYETLİ DAVAYA KARŞI TAZMİNAT TALEBİ.....	275
I. DAVA ÖNCESİ ARABULUCUYA BAŞVURU ZORUNLULUĞU.....	277
J. GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME	279
K. YARGILAMA USÛLÜ.....	281
L. İSPAT YÜKÜ VE DELİLLER.....	283
M. ZAMANAŞIMI.....	284
N. HÜKMÜN İCRASI	287
SONUÇ	289
KAYNAKÇA.....	295